

Súd: Mestský súd Košice
Spisová značka: 36C/23/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7123215267
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 09. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Alena Mazúrová
ECLI: ECLI:SK:MSKE:2023:7123215267.2

Uznesenie

Mestský súd Košice sudkyňou JUDr. Alenou Mazúrovou v spore navrhovateľa: A. B., nar. XX.X.XXXX, bytom C. XX, XXX XX D., proti povinnému: E. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom F. G. H. X, XXX XX D., o návrhu navrhovateľa na nariadenie neodkladného opatrenia

rozhodol:

- I. Návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietá.
- II. Navrhovateľovi nárok na náhradu trov konania proti povinnému nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Navrhovateľ sa návrhom doručeným tunajšiemu súdu dňa 28.8.2023 domáhal, aby súd nariadil neodkladné opatrenie, ktorým povinnému uloží povinnosť zdržať sa akéhokoľvek konania, ktoré obmedzuje navrhovateľa a bráni mu v riadnom užívaní nehnuteľností, na ktorých viazne vecné bremeno spočívajúce v práve doživotného užívania, a to nehnuteľnosti zapísaných v LV č. XXXXX, katastrálne územie Severné mesto, obec D. – I., J. D. K. – L. G. XX, M. N. C. XX O. D., nachádzajúceho sa na 7. poschodí obytného domu so súpisným číslom XXX, na pozemku registra „C“ KN, parcelné číslo 2824 a spoluvlastníckeho podielu na spoločných častiach a spoločných zariadeniach obytného domu so súpisným číslom 616 vo veľkosti podielu 2005/100000 a pozemku parcela registra „C“ parcelné č. 2824, druh: zastavaná plocha a nádvorie s výmerou 830 m² vo veľkosti 2500/100000 zapísaného v LV č. XXXXX, katastrálne územie I. P., obec D. -I., J. D. K. (ďalej len „uvedené alebo predmetné nehnuteľnosti“).

2. Návrh odôvodnil skutočnosťami, že je oprávneným z vecného bremena spočívajúcom v práve doživotného užívania vyššie uvedených nehnuteľností. Povinný a E. B., nar. XX.X.XXXX sú podielovými spoluvlastníkmi predmetnej nehnuteľnosti vo veľkosti podielu 1 každý, titul nadobudnutia: uznesenie sp. zn. 14D/58/2020-46, Dnot 35/2020 zo dňa 19. 11. 2020, Z-9257/2020 - číslo zmeny 2837/2020. Toto vecné bremeno v jeho prospech je u oboch spoluvlastníkov zapísané v časti ťarchy v LV č. XXXXX a LV č. XXXXX pre katastrálne územie Severné mesto. Uviedol, že predmetnú nehnuteľnosť užíva a uhrádza poplatky spojené s užívaním bytu. Dodal, že povinný s uvedeným stavom nesúhlasí a žalobou na (bývalom – pozn. súdu) Okresnom súde Košice I, pod sp. zn. 13C/12/2021 sa domáhal zrušenia vecného bremena; súd rozsudkom zo dňa 15. 3. 2023 žalobu zamietol. Tvrdil, že povinný začal konať tak, aby bol nútený z bytu odísť a dodal, že dňa 10.7.2023 mal povinný vojsť do predmetného bytu s cudzím človekom a bez jeho súhlasu vymeniť zámok na vchodových dverách v byte, v byte začal strhávať tapety a presúvať nábytok s tým, že si pripravuje byt na bývanie. Akcentoval, že uvedené konanie ho neprimerane obmedzuje a bráni mu v užívaní nehnuteľnosti, pričom je v neustálom strachu k akému konaniu povinný opätovne pristúpi, aby ho donútil súhlasiť so zrušením vecného bremena. Predmetný byt je ním riadne obývaný, v ktorom má osobné veci, čo však povinný do úvahy neberie. Poukázal na skutočnosť, že druhá podielová spoluvlastníčka predmetného bytu, a to dcéra povinného - E. B., s konaním povinného nesúhlasí, čo mala deklarovat' v konaní vedenom pod sp. zn. 13C/12/2021.

3. Spolu s návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia navrhovateľ súdu doručil zmluvu o zriadení vecného bremena - práva doživotného užívania uzatvorenú medzi ním a medzi Q. B., R. L., nar. XX.XX.XXXX, zo dňa 16. 8. 2018, rozhodnutie Okresného úradu Košice zo dňa 12. 9. 2018, V 10908/2018, ktorým bol povolený vklad vecného bremena spočívajúceho v práve doživotného užívania do katastra nehnuteľnosti nachádzajúcej sa v katastrálnom území I. P., zapísanej v LV č. XXXXX - L. G. 28, G. O. 12, 7. poschodie, súpisné číslo stavby 616, na pozemku registra C KN 2824 a - spoluvlastnícky podiel o veľkosti 2500/100000 na spoločných častiach a spoločných zariadeniach domu v prospech navrhovateľa a tiež nehnuteľnosti zapísanej v LV č. XXXXX - pozemok registra C KN parc. č. 2824, druh : zastavané plochy a nádvoría o výmere 830 m² v prospech navrhovateľa na základe zmluvy o zriadení vecného bremena uzavretej medzi navrhovateľom a Q. B., R. L., nar. XX.XX.XXXX. Vklad bol povolený dňa 12. 9. 2018 a týmto dňom rozhodnutie nadobudlo aj právoplatnosť. Navrhovateľ tiež pripojil rozsudok Okresného súdu Košice I zo dňa 15. 3. 2023 sp. zn. 13C/12/2021-110, ktorým súd žalobu žalobcu E. B., nar. XX.XX.XXXX voči žalovanému 1. A. B., nar. XX.X.XXXX a 2. E. B., nar. XX.X.XXXX zamietol a ktorou sa žalobca domáhal zrušenia vecného bremena zriadeného v prospech žalovaného 1. spočívajúceho v práve jeho doživotného užívania predmetných nehnuteľností. Z odôvodnenia predmetného rozsudku vyplýva, že povinný spolu so svojou dcérou E. B., nar. XX.X.XXXX sú podielovými spoluvlastníkmi bytu č. 28, nachádzajúceho sa na 7. poschodí na ulici Hlinkovej 12 v Košiciach, každý v podiele 1, tak ako to vyplýva z LV č. XXXXX pre katastrálne územie Severné mesto a tiež sú podielovými spoluvlastníkmi spoluvlastníckeho podielu na pozemku registra C č. 2824 o výmere 830 m², druh: zastavaná plocha a nádvorie, podiel 2500/100000, čo vyplýva z LV č. XXXXX pre katastrálne územie Severné mesto. Z predmetných listov vlastníctva vyplýva, že v časti C - farchy je zapísané vecné bremeno spočívajúce v práve doživotného užívania nehnuteľnosti v prospech navrhovateľa. Z odôvodnenia rozsudku tiež vyplýva, že Q. B., R. L., nar. XX.XX.XXXX, ktorá s navrhovateľom uzatvorila zmluvu o zriadení vecného bremena práva doživotného užívania bytu dňa 16. 8. 2018, v zmysle ktorej bol povolený vklad vecného bremena spočívajúceho v práve doživotného užívania k predmetným nehnuteľnostiam, zomrela dňa 1. 2. 2020 a ktorá bola matkou navrhovateľa a povinného. Dedičské konanie po poručiťelke sa viedlo na Okresnom súde Košice I pod sp. zn. 14D/58/2020 a v zmysle uznesenia zo dňa 19. 11. 2020 bola schválená medzi dedičmi dohoda o vyporiadaní dedičstva tak, že spoluvlastníkom vyššie predmetných nehnuteľností sa stal povinný a E. B., pričom navrhovateľ sa vzdal svojho dedičského práva a preto jeho zákonný podiel dedila dcéra povinného – E. B.. Súdom bolo tiež zistené a v predmetnom spore táto skutočnosť sporná nebola, že poplatky spojené s užívaním predmetného bytu znáša výlučne navrhovateľ. Žaloba bola zamietnutá z dôvodu neunesenia dôkazného bremena žalobcom (v konaní o nariadenie neodkladného opatrenia povinným), pretože tento nepreukázal, že došlo k takej zmene pomerov, na základe ktorej by vznikol hrubý nepomer medzi vecným bremenom a výhodou oprávneného a ktorá by viedla k zrušeniu vecného bremena zapísaného v predmetných LV.

4. Podľa ust. § 324 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len CSP), pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

5. Podľa ust. § 325 ods. 1 a 2 CSP, neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená. Neodkladným opatrením možno strane uložiť najmä, aby, d) niečo vykonala, niečoho sa zdržala alebo niečo znášala.

6. Podľa ust. § 326 CSP, (1) V návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia sa popri náležitostiach žaloby podľa § 132 uvedie opísanie rozhodujúcich skutočností odôvodňujúcich potrebu neodkladnej úpravy pomerov alebo obavu, že exekúcia bude ohrozená, opísanie skutočností hodnoverne osvedčujúcich dôvodnosť a trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana a musí byť z neho zrejmé, akého neodkladného opatrenia sa navrhovateľ domáha. (2) K návrhu musí navrhovateľ pripojiť listiny, na ktoré sa odvoláva.

7. Podľa ust. § 329 ods. 1 veta prvá, ods. 2 CSP, (1) Súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez výsluchu a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania. (2) Pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie.

8. Nariadenie neodkladného opatrenia prichádza do úvahy vtedy, ak je potrebná dočasná úprava pomerov účastníkov alebo ak existuje obava, že by výkon súdneho rozhodnutia bol ohrozený. V oboch prípadoch musia byť osvedčené aspoň základné skutočnosti, umožňujúce záver o pravdepodobnosti nároku, ktorému sa má poskytnúť predbežná ochrana a musí byť zrejmé, že bez okamžitej (i keď

len dočasnej) úpravy právnych pomerov by bolo právo účastníka ohrozené. Nariadenie neodkladného opatrenia je prípustné a opodstatnené vtedy, ak žalobca ako navrhovateľ neodkladného opatrenia tvrdí a osvedčí, že existuje právny vzťah medzi stranami, tento vyžaduje bezodkladnú úpravu, ako aj osvedčí dôvodnosť a trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana. Pre nariadenie neodkladného opatrenia nie je potrebná taká miera dôkaznej istoty, ako pre vydanie rozhodnutia vo veci samej. Je však potrebné, aby boli v základnej miere osvedčené skutočnosti odôvodňujúce potrebu neodkladnej úpravy pomerov. Dôkazné bremeno spočíva výlučne na navrhovateľovi neodkladného opatrenia. Preukázanie alebo aspoň osvedčenie skutočností odôvodňujúcich nariadenie neodkladného opatrenia posudzuje súd len podľa obsahu návrhu a k nemu pripojených listín. Neodkladným opatrením by nemalo dochádzať k zásahu do práv nad nevyhnutnú mieru. Vzhľadom na skutočnosť, že súd rozhoduje o návrhu v krátkej lehote a spravidla bez nariadenia pojednávania, bez výsluchu a bez vyjadrenia protistrany, z procesného hľadiska je základným determinantom obsah návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia. Dokazovanie v konaní o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia má teda povahu osvedčovania.

9. Neodkladné opatrenie je procesný nástroj ? opatrenie ? ktorému nepredchádza „klasický“ postup pri hľadaní a nachádzaní hmotného práva súdom. Procesný postup, ktorý prípadne vedie k pozitívnemu záveru o nevyhnutnosti (potrebe) úpravy „pomerov“, sa zakladá (len) na osvedčení (spravdepodobnení) určitých skutočností. To samo osebe signalizuje, že ide o postup osobitný, a teda odlišný od toho, ktorý sa spája s rozhodovaním vo veci samej i s rozhodnutím, ktorým by sa toto konanie mohlo skončiť. V kontinentálnom právnom prostredí inštitút neodkladných opatrení v civilnom procese súvisí s hlavným konaním vo veci samej.

10. Je nepochybné, že navrhovateľ podal návrh na vydanie neodkladného opatrenia pred začatím konania vo veci samej.

11. V rozhodnutí sp. zn. 8 Cdo 83/2017 Najvyšší súd SR uviedol, že „rozhodnutie o neodkladnom opatrení má povahu rozhodnutia vo veci samej vtedy, ak samotné neodkladné opatrenie konzumuje vec samu. Taká situácia môže nastať v prípade návrhov na nariadenie neodkladného opatrenia podaných po skončení konania (pri splnení podmienok § 325 ods. 1 CSP). Rovnako v prípade návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia pred začatím konania, na ktoré nenadväzuje žaloba podľa § 336 ods. 1 CSP, konanie končí rozhodnutím o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia a konzumuje vec samu“.

12. Aj keď navrhovateľ požadovaným petitom sa domáhal uloženia povinnosti osobe povinnej zdržať sa „akéhokoľvek“ konania, ktoré ho obmedzuje a bráni mu v užívaní nehnuteľností, na ktorých viazne vecné bremeno spočívajúce v práve doživotného užívania do právoplatného skončenia konania vo veci samej, súd má zato, že navrhovaným neodkladným opatrením je možné dosiahnuť trvalú úpravu pomerov medzi stranami. Rozhodnutie o neodkladnom opatrení má povahu rozhodnutia vo veci samej vtedy, ak samotné neodkladné opatrenie konzumuje vec samu. Ide o návrh po skončení konania, konkrétne konania vedeného na Okresnom súde Košice I pod sp. zn. 13C/12/2021 a ktorým by bolo možné dosiahnuť trvalú úpravu pomerov medzi stranami, teda má povahu rozhodnutia vo veci samej, pretože konzumuje vec samú.

13. Navrhovateľ je povinný opísať v návrhu rozhodujúce skutočnosti odôvodňujúce potrebu neodkladnej úpravy pomerov alebo obavu, že exekúcia bude ohrozená. Procesné zabezpečenie má vždy nevyhnutne vzťah ku konkrétnemu hmotnoprávneho nároku a z povahy veci vyplýva, že zjavne nedôvodnému alebo neexistujúcemu nároku nemožno poskytnúť ochranu prostredníctvom neodkladného opatrenia. Teda bez osvedčenia dôvodnosti chráneného nároku nemôže prichádzať do úvahy nariadenie neodkladného opatrenia. Osobitnou náležitosťou návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia je požiadavka na to, aby bolo z návrhu zrejmé, čoho sa navrhovateľ mieni domáhať, aký vzťah má navrhované neodkladné opatrenie k predmetu budúceho konania vo veci samej, ktorý by sa mal riešiť rozhodnutím súdu na základe žaloby.

14. Nárok navrhovateľa, ohľadom ktorého žiada neodkladným opatrením upraviť vzájomné pomery, po hmotnoprávnej stránke vychádza z jeho oprávnenia z vecného bremena spočívajúceho v práve doživotného užívania predmetnej nehnuteľnosti, ktoré vzniklo na základe zmluvy uzavretej medzi ním a medzi právnu predchodkyňou povinného a tiež jeho (§ 151n a nasledujúcich Občianskeho zákonníka).

Existujúce vecné bremeno k predmetným nehnuteľnostiam navrhovateľ osvedčil právnym titulom - LV č. XXXXX a E. XXXXX pre katastrálne územie Severné mesto.

15. Podľa ust. § 151n ods. 1 Občianskeho zákonníka, vecné bremená obmedzujú vlastníka nehnuteľnej veci v prospech niekoho iného tak, že je povinný niečo trpieť, niečoho sa zdržať alebo niečo konať. Práva zodpovedajúce vecným bremenám sú spojené buď s vlastníctvom určitej nehnuteľnosti, alebo patria určitej osobe.

16. Podľa ust. § 151n ods. 2 Občianskeho zákonníka, vecné bremená spojené s vlastníctvom nehnuteľností prechádzajú s vlastníctvom veci na nadobúdateľa.

17. Podľa ust. § 151n ods. 3 Občianskeho zákonníka, pokiaľ sa účastníci nedohodli inak, je ten, kto je na základe práva zodpovedajúceho vecnému bremenu oprávnený užívať cudziu vec, povinný znášať primerane náklady na jej zachovanie a opravy; ak však vec užíva aj jej vlastník, je povinný tieto náklady znášať podľa miery spoluužívania.

18. Podľa ust. § 151o ods. 1 Občianskeho zákonníka, vecné bremená vznikajú písomnou zmluvou, na základe závetu v spojení s výsledkami konania o dedičstve, schválenou dohodou dedičov, rozhodnutím príslušného orgánu alebo zo zákona. Právo zodpovedajúce vecnému bremenu možno nadobudnúť tiež výkonom práva (vydržaním); ustanovenia § 134 tu platia obdobne. Na nadobudnutie práva zodpovedajúceho vecným bremenám je potrebný vklad do katastra nehnuteľností.

19. Podľa ust. § 151 o ods. 2 Občianskeho zákonníka, zmluvou môže zriadiť vecné bremeno vlastník nehnuteľností, pokiaľ osobitný zákon nadáva toto právo aj ďalším osobám.

19. Podľa ust. § 151p ods. 1 Občianskeho zákonníka, vecné bremená zanikajú rozhodnutím príslušného orgánu alebo zo zákona. K zániku práva zodpovedajúceho vecnému bremenu zmluvou je treba vklad do katastra nehnuteľností.

20. Podľa ust. § 151p ods. 4 Občianskeho zákonníka, ak právo zodpovedajúce vecnému bremenu patrí určitej osobe, vecné bremeno zanikne najneskôr jej smrťou alebo zánikom.

21. Vecné bremená podľa Občianskeho zákonníka obmedzujú vlastnícke právo k veci v prospech iného subjektu. Toto obmedzenie sa môže vzťahovať len na nehnuteľnosti (§ 119 ods. 2).

22. Na základe tohto právneho vzťahu vlastníkovi nehnuteľnosti vzniká povinnosť v prospech oprávneného subjektu niečo trpieť, niečoho sa zdržať, niečo konať. Z každej povinnosti vyplývajúcej z právneho vzťahu vecného bremena zodpovedajú na druhej strane práva oprávneného subjektu a tieto práva (oprávnenia) z vecných bremien sú dvojakeho druhu 1. vecné bremená, ktoré sú spojené s vlastníctvom určitej nehnuteľnosti; pôsobia in rem a 2. vecné bremená, ktorých oprávnenia slúžia určitej osobe a sú na túto osobu viazané; pôsobia in personam. V danom prípade ide o vecné bremeno in personam, ktoré predstavuje právo doživotného užívania predmetných nehnuteľností patriace navrhovateľovi a takto zriadené vecné právo obmedzuje každého vlastníka zaťaženej nehnuteľnosti, t.j. aj povinného ako spoluvlastníka predmetných nehnuteľností, avšak iba v čase pokiaľ je nažive osoba oprávnená z vecného bremena. Ak právo zodpovedajúce vecnému bremenu patrí určitej osobe, vecné bremeno zanikne najneskôr jej smrťou, príp. zánikom.

23. Navrhovateľ v návrhu na nariadenie neodkladného tvrdí, že povinný ako podielový spoluvlastník predmetnej nehnuteľnosti, na ktorej viazne ťarcha v podobe vecného bremena spočívajúceho v jeho práve doživotného užívania predmetných nehnuteľností, sa má dopúšťať konania smerujúceho k jeho donúteniu byt opustiť, pričom dňa 10. 7. 2023 malo dôjsť k výmene zámku na vchodových dverách v byte a povinný mal v byte začať vykonávať prípravy na bývanie a ktoré konanie navrhovateľa neprimerane obmedzuje a bráni mu v užívaní predmetnej nehnuteľnosti. Tiež tvrdil, že má neustály strach k akému konaniu povinný opätovne pristúpi, aby ho donútil súhlasiť so zrušením vecného bremena.

24. Z dočasného charakteru neodkladného opatrenia vyplýva, že pred jeho nariadením nemusí súd zisťovať všetky skutočnosti, ktoré sú potrebné pre vydanie konečného rozhodnutia vo veci samej a pri ich zisťovaní nemusí byť dodržaný formálny postup predpísaný pre dokazovanie, neznamená to však, že súd môže nariadiť neodkladné opatrenie len na základe tvrdenia navrhovateľa bez toho, aby bola osvedčená pravdepodobnosť nároku a nebezpečenstvo hroziacej ujmy. Zásah do

práv neodkladným opatrením dotknutej strany musí byť primeraný osvedčeniu porušeniu (ohrozeniu práv a právom chránených záujmov), takisto primeraná musí byť aj prípadná ujma, ktorá vznikne z neodkladného opatrenia dotknutej strane. Pod pojmom dočasná úprava pomerov medzi stranami je pritom potrebné rozumieť prípad, kedy existuje dôvod na potrebu dočasne regulovať isté právne vzťahy medzi stranami, pretože hrozí vznik reálnej ujmy, resp. jej zväčšovanie. Neodkladné opatrenie má charakter preventívneho riešenia vzťahu medzi stranami a má miesto vtedy, ak je dôvodná obava, že jeho nenariadením by sa zhoršila pozícia navrhovateľa, alebo by vznikol priestor k tomu, aby bol vykonaný právny úkon, ktorý by vytvoril nezvratný právny stav. Platí tiež, že neodkladné opatrenie môže obmedziť druhú stranu len natoľko, aby splnilo svoj účel a nesmie ho obmedziť nad mieru nevyhnutne potrebnú. Súd pri rozhodovaní musí mať rozhodujúce skutočnosti osvedčené, musí zvažovať, či je osvedčený nárok a či je nariadenie neodkladného opatrenia potrebné.

25. Súd má zato, že navrhovateľ neosvedčil podmienku pre nariadenie neodkladného opatrenia, a to naliehavosť a potrebou bezodkladnej úpravy pomerov strán. Ak sa chce navrhovateľ s úspechom domôcť, aby navrhovaným neodkladným opatrením bola povinnému do budúca uložená povinnosť zdržať sa „akéhokoľvek“ konania, ktoré ho obmedzuje a bráni mu v riadnom užívaní predmetnej nehnuteľnosti, na ktorých viazne vecné bremeno spočívajúce v práve doživotného užívania, je na ňom, aby okrem osvedčenia svojho práva (nároku), aspoň osvedčil pravdepodobnosť toho, že dochádza k takému konaniu z akého má on obavy, resp. pochybnosti, aby k nim nedošlo a že obávané nakladanie predstavuje reálne nebezpečenstvo, ktoré bezprostredne ohrozuje jeho práva.

26. Navrhovateľ opisom rozhodujúcich skutočností odôvodňujúcich potrebu neodkladnej úpravy pomerov netvrdil také odôvodnené obavy vyžadujúce okamžitý zásah súdu nariadením navrhovaného neodkladného opatrenia. Pre nariadenie neodkladného opatrenia nie je postačujúce iba všeobecné tvrdenie navrhovateľa, že povinný začal konať tak, aby ho tým donútil z predmetného bytu odísť, resp. aby ho primäl súhlasiť so zrušením vecného bremena.

27. Podľa ust. § 123 Občianskeho zákonníka, vlastník je v medziach zákona oprávnený predmet svojho vlastníctva držať, užívať, požívať jeho plody a úžitky a nakladať s ním.

28. Podľa ust. § 136 Občianskeho zákonníka, (1) Vec môže byť v spoluvlastníctve viacerých vlastníkov. (2) Spoluvlastníctvo je podielové alebo bezpodielové. Bezpodielové spoluvlastníctvo môže vzniknúť len medzi manželmi.

29. Podľa ust. § 137 Občianskeho zákonníka, (1) Podiel vyjadruje mieru, akou sa spoluvlastníci podieľajú na právach a povinnostiach vyplývajúcich zo spoluvlastníctva k spoločnej veci. (2) Ak nie je právnym predpisom ustanovené alebo účastníkmi dohodnuté inak, sú podiely všetkých spoluvlastníkov rovnaké.

30. Vlastnícke právo je najvýznamnejším vecným právom, definíciu ktorého obsahuje priamo zákon. Vlastníctvom alebo vlastníckym právom treba rozumieť právo ovládať vec, najmä ju držať, užívať, používať a nakladať s ňou vlastnou mocou, ktorá nie je závislá od žiadnej inej moci kohokoľvek v tej istej veci. Definovanie práv vlastníka platí pre každého vlastníka, pretože ústavné právo ani zákon nerozlišuje medzi druhmi a formami vlastníctva. Vlastnícke právo má u každého vlastníka rovnaký zákonný obsah a požíva rovnakú ochranu. Z obsahu tohto vlastníckeho práva treba vychádzať pri posudzovaní akejkoľvek otázky spojenej s vlastníctvom bez ohľadu na to, o aký právny vzťah ide.

31. Platný právny poriadok nepozná tzv. reálne (delené) spoluvlastníctvo, t.j. také, pri ktorom by z titulu spoluvlastníctva patrilo jednotlivým spoluvlastníkom právo výlučne disponovať určitou, reálne oddelenou časťou veci. Na to, aby podieloví spoluvlastníci mohli nakladať s jej reálnou časťou, sa vyžaduje, aby spoluvlastníctvo k veci bolo zrušené niektorým zo spôsobov uvedených v ustanovení § 141 a 142. Dovtedy totiž nie je známe, komu zo spoluvlastníkov patrí tá ktorá časť spoločnej veci. Mierou účasti každého spoluvlastníka na právach a povinnostiach k spoločnej veci (tzv. obsahová stránka tohto právneho vzťahu) je spoluvlastnícky podiel určený zlomkom alebo percentom. Vyjadruje mieru, akou sa spoluvlastníci podieľajú na právach a povinnostiach vyplývajúcich zo spoluvlastníctva k spoločnej veci, a je číselným vyjadrením právneho postavenia každého spoluvlastníka vo vzťahu k ostatným spoluvlastníkom. Možno teda povedať, že vyjadruje, do akej miery je spoluvlastník zúčastnený na hospodárení so spoločnou vecou, v akom pomere sa podieľa na úžitkoch veci a nesie bremená s vecou spojené, aký diel na neho pripadne z veci samej alebo z výťažku jej predaja pri zrušení spoluvlastníctva

a pod. Z tohto dôvodu je vyjadrenie výšky spoluvlastníckych podielov nevyhnutnou súčasťou každého spoluvlastníckeho vzťahu. Podielové spoluvlastníctvo je tzv. ideálnym spoluvlastníctvom, t.j. podiel spoluvlastníka nevymedzuje určitú reálnu časť nehnuteľnosti, ale podielový spoluvlastník disponuje podielom na celej veci, je spoluvlastníkom celej nehnuteľnosti.

32. Je nepochybné, že povinný je podielovým spoluvlastníkom predmetných nehnuteľností vo veľkosti spoluvlastníckeho podielu 1 k celku. Navrhovateľ má oprávnenie vyplývajúce zo zriadenia vecného bremena in personam predmetné nehnuteľnosti ako celok doživotne užívať. V prípade, že je nehnuteľnosť v spoluvlastníctve, vecné bremeno k nehnuteľnosti možno zriadiť k celej nehnuteľnosti, k časti nehnuteľnosti by bolo možné vecné bremeno zriadiť len vtedy, ak dôjde k jej reálnemu rozdeleniu na viac častí. Vecné bremeno in personam spočívajúce v práve doživotného bývania a užívania nehnuteľnosti nemožno preto zriadiť k nehnuteľnosti o veľkosti jednej polovice.

33. Táto skutočnosť nemôže brániť povinnému ako spoluvlastníkovi, ktorému zákonodarca priznáva a garantuje všetky práva vyplývajúce z vlastníctva a ktorý je z (spolu)vlastníckeho práva nielen oprávnený, ale i povinný, aby bol úplne vylúčený z výkonu tohto práva. Navrhovateľ si nie dostatočne uvedomil, že právo vyplývajúce z vecného bremena je odvodeným právom od práva vlastníckeho a jeho cieľom nie je obmedzovať zodpovednosť vlastníka nehnuteľnosti za jej technický stav, i keď je ako vlastník nehnuteľnosti v jej užívaní obmedzený práve osobou oprávnenou z vecného bremena jej právom doživotného užívania nehnuteľnosti.

34. Preto niet žiadneho dôvodu, aby spoluvlastník nehnuteľnosti, disponujúci iným okruhom práv a povinností, než osoba oprávnená z vecného bremena, nemohol užívať celú nehnuteľnosť, prípadne, aby nemohol na zaťaženej nehnuteľnosti vecným bremenom realizovať spolu/vlastnícke právo.

35. Premietnuc vyššie uvedené na danú vec, je preto žiaduce, aby bol na jednej strane navrhovateľom rešpektovaný záujem spolu/vlastníka na zachovanie nehnuteľnosti v dobrom stave a na druhej strane, aby povinný strpel výkon práv vyplývajúcich z vecného bremena.

36. So zreteľom k tomu, že navrhovateľ neosvedčil naliehavosť a potrebou bezodkladnej úpravy pomerov strán ako jednu z podmienok pre nariadenie neodkladného opatrenia, súd návrh zamietol.

37. Podľa ust. § 262 ods. 1 CSP, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

38. Podľa ust. § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

39. Z povahy veci ako i odôvodnenia tohto uznesenia vyplýva, že ide o rozhodnutie vo veci samej, keďže ním konanie končí a konzumuje vec samú. Inak povedané, rozhodnutie o neodkladnom opatrení má povahu rozhodnutia vo veci samej vtedy, ak samotné neodkladné opatrenie konzumuje vec samú.

40. Inštitút neodkladného opatrenia upravuje Civilný sporový poriadok v ustanoveniach § 324 a nasl. ako tzv. osobitný procesný postup sledujúci samotný účel neodkladného opatrenia, ktorému zodpovedá zjednodušený a zrýchlený postup pri rozhodovaní o návrhu na jeho nariadenie a súčasťou takejto špecifickej úpravy je jej založenie, okrem iného, i na momente prekvapenia tým, že tomu, voči komu návrh na neodkladné opatrenie smeruje, sa návrh a ďalšie podania doručujú až s rozhodnutím vyhovujúcim návrhu (§ 331 ods. 1 veta prvá CSP). V prípade, ak návrh na nariadenie neodkladného opatrenia bol zamietnutý (o taký prípad ide v danej veci), nie je povinnosťou súdu prvej inštancie doručiť uznesenie o zamietnutí návrhu ani prípadné odvolanie ostatným stranám (§ 331 ods. 1 veta druhá CSP).

41. V danom prípade ide o rozhodnutie o neodkladnom opatrení pred začatím konania, na ktoré nenadväzuje žaloba podľa ust. § 336 ods. 1 CSP, teda konanie končí rozhodnutím o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia a konzumuje vec samu. Súd v súlade s ust. § 262 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP rozhodol o trovách konania medzi stranami. V konaní o nariadenie neodkladného opatrenia bola v celom rozsahu úspešná osoba povinná, ktorej však žiadne trovy konania nevznikli a ktorej ako protistrane sa uznesenie, ktorým sa návrh na neodkladné opatrenie zamietol, v súlade s ust. § 331 ods. 1 CSP, nedoručuje. Súd preto navrhovateľovi náhradu trov konania nepriznal.

Poučenie:

Proti uzneseniu je prípustné odvolanie, ktoré je možné podať do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Mestský súd Košice.

Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP). V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). (§ 363 CSP). Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 364 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nestranným procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené,
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 CSP).